

Gäller för: Verksamhet Infektion

Giltig från: 2026-02-26

Innehållsansvar: Sara Reesalu, (sarre3), Vårdenhetschef

Giltig till: 2027-02-26

Godkänd av: Anna Grahn, (annpe88), Verksamhetschef

Avvikelsehantering i MedControl Pro

Denna rutin gäller för

Denna rutin gäller för Infektionskliniken/Område 2/SU.

Syfte

Denna rutin syftar till att klargöra hur avvikelserapportering i MedControl PRO på Infektion ska utföras.

Avvikelseapportering utgör en viktig del i verksamhetens arbete med att ständigt förbättra kvaliteten på vården och öka patientsäkerheten.

I avvikelsehantering ingår:

- att identifiera, dokumentera och rapportera icke-förväntade händelser som inneburit vårdskada, tillbud, klagomål eller avsteg från gällande rutin
- att utreda, fastställa och åtgärda orsaken (-erna) till avvikelser
- att utvärdera åtgärdernas effekt
- att sammanställa och återföra erfarenheter till verksamheten

Avvikelseapportering ska ske i systemet MedControl PRO.

Ansvar

Verksamhetschefen ansvarar för att rutinen är känd och följs. Varje medarbetare ansvarar för att följa den gällande versionen av rutinen.

Verksamhetschefen är ytterst ansvarig för avvikelsehantering inom sin verksamhet samt för att i samråd med chefläkare ta ställning till utredning enligt Lex Maria.

På varje enhet ska det finnas en, av verksamhetschefen utsedd, **Ärendansvarig** för hantering av avvikelser som registreras i MedControl. VEC/EC är utsedda till ärendansvarig på respektive enhet på Infektion. VEC/EC kan delegera ansvaret vidare men VEC/EC skall själv regelbundet gå igenom alla avvikelser. Vid ledighet ska namngiven person överta denna uppgift. VEC/EC ansvarar för att enhetens personal har inloggning till MedControl PRO och att nyanställd personal erhåller utbildning i systemet för att kunna registrera avvikelser.

Arbetsbeskrivning

- Alla medarbetare oavsett profession ska rapportera avvikelser i MedControl PRO.

- Exempel på avvikelser som ska rapporteras i MedControl PRO är:

Allvarliga händelser där patienter drabbats av vårdskada eller löpt risk att göra det.

Med *vårdskada* avses lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvården.

Med *allvarlig vårdskada* avses vårdskada som är bestående och inte ringa eller har lett till att patienten fått ett väsentligt ökat vårdbehov eller avlidit.

Exempel på vårdskador är:

- Misstag/felaktigheter vid ordination, beredning eller administrering av läkemedel
- Vårdrelaterade infektioner
- Fördröjd diagnos eller behandling
- Felaktig diagnos eller behandling
- Förväxlingar (person-id, remisser, journaler, prover eller blodkomponenter)
- Brister i kommunikation inom och mellan verksamheter.

Den som upptäcker en allvarlig avvikelse ska, om möjligt, vidta omedelbara åtgärder.

Om en patient drabbats av en vårdskada, löpt risk för att göra det eller har varit direkt involverad i avvikelsen informeras patient och/eller närstående om att en avvikelse kommer att registreras i MedControl PRO.

En journalanteckning görs då vårdskadan inträffat och när händelsen/avvikelsen har betydelse för patientens fortsatta vård och behandling.

Avvikelser från kommun, primärvård och privata vårdgivare som inkommer skriftligen till verksamheten ankomststämplas och bifogas (scannas) vid registrering i MedControl PRO.

Tillbud

Med tillbud avses en händelse som hade kunnat leda till en vård- eller personskada. Ett tillbud har ofta samma orsak som en vårdskada eller arbetsplatsolycka. Det är därför viktigt att tillbud uppmärksammas och anmäls. Om flera liknande händelser inneburit ett tillbud bör **en** gemensam avvikelserapport skrivas.

Om det noteras att samma/liknade tillbud upprepas på enheten bör enheterna övergå till att mäta tillbud under en fyraveckorsperiod. VEC/EC/sektionsledare rapporterar inträffade tillbud på enheten i **en** avvikelserapport.

Klagomål

Klagomål som framförs från patienter och/eller närstående registreras i MedControl PRO, under rubriken Patientklagomål. För hantering av klagomål, se rutin – [Handläggning av klagomål på Infektion \(vgregion.se\)](https://vgregion.se).

Avsteg från gällande rutin

Avser händelser som inneburit att gällande rutin inte kunnat följas och att ansvarig överläkare/bakjour eller vårdenhets-/enhetschef bedömt att avvikelserapport skall skrivas.

Arbetskada

När en arbetskada (arbetsolycka, arbetssjukdom, färdolycksfall m.m.) inträffat ska den som varit med om arbetsskadan skriva en avvikelse i MedControl PRO. Timanställda kan inte registrera arbetskada/tillbud i MedControl PRO då de inte är registrerad i KIV. Ansvarig chef där händelsen inträffat måste istället registrera anmälan/tillbudet för den timanställda.

Anmälningar till Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Då det kommer till verksamhetens kännedom att anmälan till IVO har gjorts registrerar verksamhetsutvecklare ärendet i MedControl PRO (om detta ej är gjort) under rubriken Klagomål/synpunkter från patient/närstående.

Anmälningar enligt Lex Maria

De händelser/avvikelser som föranleder anmälan enligt Lex Maria ska registreras av verksamhetsutvecklare i MedControl PRO (om detta ej är gjort).

- Avvikelserapporten skickas automatiskt till ärendeansvariga på varje enhet som ansvarar för att utredning påbörjas omgående, åtgärder vidtas samt att ärendet avslutas. Vid utredning av avvikelser bör fokus vara på händelsen och dess orsak och inte på den enskilda individen. Majoriteten av avvikelser kan utredas, åtgärdas och avslutas på enheterna. Bedömer VEC/VÖL att avvikelser inte kan eller bör utredas på enheten, läggs ärendet för utredning till Infektion verksamhetsledning (VGR/SU/Omr2/Infektion/ÄA). VEC/EC ansvarar för att regelbundet rapportera om aktuella avvikelser och handläggande på arbetsplatsträffar.
- Klagomål och anmälningar till IVO eller enligt Lex Maria utreds av Infektion verksamhetsledning.
- Verksamhetschef i samråd med chefläkare tar ställning till om händelseanalys skall genomföras och ger då Infektionskliniken risk- och händelseanalysgrupp i uppdrag att utföra en händelseanalys. Händelseanalysens resultat rapporteras till ledningsgruppen och på APT (ansvarig: verksamhetsutvecklare).
- Avvikelser som har extern ansvarig registreras i MedControl PRO och skrivs sedan ut och skickas till berörd verksamhet.

Uppföljning och utvärdering

Erfarenheter från avvikelshantering skall användas som grund för förbättringsarbete inom verksamheten. Relevanta avvikelser skall varje månad sammanställas och rapporteras till ledningsgruppen (ansvarig: verksamhetsutvecklare) och på APT (ansvarig: vårdenhets-/enhets-/ sektionschef och verksamhetschef). Verksamhetsutvecklare rapporterar halvårsvis till verksamhetsledning statistik gällande klinikens avvikelser och förbättringsarbete.

Granskare

Anna Grahn, verksamhetschef

Relaterad information

[Avvikelsehantering i MedControl PRO](#) – SU-gemensam rutin

[Patientsäkerhetslag](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Infektion

Innehållsansvar: Sara Reesalu, (sarre3), Vårdenhetschef

Godkänd av: Anna Grahn, (annpe88), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9784-44644612-7

Version: 12.0

Giltig från: 2026-02-26

Giltig till: 2027-02-26